

Indiener: College van burgemeester en wethouders

Datum: 7 mei 2019

Portefeuillehouder(s): Wethouder De Weger

Portefeuille(s): Energie

Contactpersoon: F. van Zandbrink

Tel.nr.: 8935

E-mailadres: zandbrink.f@woerden.nl

Onderwerp:

Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop gemeente Utrecht

Samenvatting:

De gemeente Utrecht heeft de polders Rijnenburg en Reijerscop aangewezen als pauzelandschap voor de periode tot 2030. Vanaf 2030 kan er in het gebied mogelijk woningbouw plaatsvinden. Utrecht heeft een concept voorstel voor een visie en uitnodigingskader voor de tijdelijke invulling van het Energielandschap ontwikkeld en daarnaast zijn 6 scenario's in een participatieproces opgesteld. Het college heeft een reactie op het voorstel geformuleerd in een brief en vraagt de raad in te stemmen met de inhoud van deze brief aan de gemeente Utrecht.

Gevraagd besluit:

1. In te stemmen met versturen van de brief (19U.09378) door het college aan de gemeente Utrecht.

Inleiding

Waarom wordt dit voorstel nu voorgelegd?

De gemeente Utrecht heeft een visie en uitnodigingskader opgesteld voor de realisatie van het pauzelandschap als een energielandschap. De gemeente Utrecht hecht er aan een zorgvuldig proces waarbij de buurgemeenten de mogelijkheid wordt geboden om te reageren op de plannen. Het college deelt dit standpunt en heeft daarom kennis genomen van de plannen en daarover een mening gevormd. Met bijgevoegde brief aan het college van Utrecht reageert uw college op de gepresenteerde plannen. De reactietermijn loopt 31 mei af. Na overleg met de gemeente Utrecht is afgesproken dat Woerden haar reactie, na de bespreking in de raad van 6 juni, mag versturen. Binnen de visie is het mogelijk om in het Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop maximaal 227,5 ha zonneveld (indicatief 163 MW) en 11 windturbines (indicatief 44 MW) te realiseren. Daarmee wordt een deel van de energieopgave in de regio U16 voor de Regionale Energie Strategie (RES) duurzaam opgewekt. Verder zijn er in het uitnodigingskader eisen en voorwaarden geformuleerd die worden onderschreven, waarbij er van wordt uitgegaan dat er geen onderscheid wordt gemaakt tussen bewoners van de gemeente Utrecht en bewoners van omliggende gemeenten. Evenals dat omwonenden en grondeigenaren van de gemeente Utrecht en de omliggende gemeenten mee kunnen delen in de opbrengst uit het omgevingsfonds en sociale grondvergoedingen, en gecompenseerd worden voor overlast. Zo ook bij toepassing van het uitgangspunt dat ten minste 50% lokaal eigendom en lokale zeggenschap bij projecten zal zijn, dat

bewoners, omwonenden en ondernemers uit omliggende gemeenten op gelijkwaardige wijze kunnen investeren in en deelnemen aan deze energiecoöperaties. Ontwikkeling van landschap en groen, van watergebonden natuur en nieuwe recreatieve routes vormen tevens onderdeel van de voorgestelde scenario's.

Het college hecht er aan een reactie te sturen op de voorliggende stukken en geeft daarin aan geen voorkeur te hebben voor één van de voorgestelde scenario's.

Participatieproces

Hoe is dit voorstel tot stand gekomen

Ondanks de inzet van de gemeente Utrecht om een uitgebreid en zorgvuldig proces te doorlopen, constateert het college dat het niet gelukt is om alle inwoners van Woerden te bereiken. Het college betreurt dit. Naast algemene informatie-avonden en nieuwsbrieven, is tijdens werkbijeenkomsten samen met de omgeving, initiatiefnemers en andere belanghebbenden gewerkt aan minimaal vier verschillende scenario's voor de invulling van het energielandschap. U heeft hierover op 8 mei 2018 de raadsinformatiebrief verkenning energielandschap Rijnenburg en Reijerscop (proces en besluitvorming gemeente Utrecht [18r.00259](#)) ontvangen

De gemeente Utrecht heeft bij brief van 4 april 2019 de buurgemeenten gevraagd te reageren op het conceptvoorstel voor een visie en een uitnodigingskader voor het energielandschap. Ook bewoners en initiatiefnemers krijgen de mogelijkheid om op de plannen te reageren.

Samenwerking met andere gemeenten

De gemeente Utrecht hecht er waarde aan een zorgvuldig proces te doorlopen waarbij de buurgemeenten de mogelijkheid geboden wordt om te reageren op de plannen. Gedurende het proces heeft afstemming plaats gevonden met deze buurgemeenten (IJsselstein, Montfoort, Nieuwegein en Woerden) en de provincie.

Het energielandschap levert een belangrijke bijdrage aan het bod van de Regionale Energie Strategie. Daarnaast is een zorgvuldige afweging met het Ruimtelijk Economisch Programma (REP) nodig omdat het energielandschap de bouw van woningen in de toekomst niet in de weg mag staan en natuur, landschap en recreatieve ontwikkelingen een onderdeel vormen van het REP.

Wat willen we bereiken?

Met het informeren van de gemeente Utrecht worden de belangen van de gemeente Woerden meegewogen in de besluitvorming door de raad van Utrecht om te komen tot een afgewogen kader en visie voor het Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop.

Wat gaan we daarvoor doen?

De gemeente Utrecht wordt schriftelijk geïnformeerd over ons standpunt met bijgevoegde brief.

Argumenten

1.1 *Het Energielandschap levert een forse bijdrage aan RES*

Op dit momenten werken de 16 gemeenten in de regio samen aan het opstellen van een Regionale Energie Strategie (RES). Het Rijk heeft alle regio's in Nederland de taakstellende opdracht gegeven om met een plan te komen hoe er in 2030 35TWh duurzame energie wordt opgewekt. Er is geen verdeelsleutel hoe deze opgave tussen de 30 regio's verdeeld moet worden. Uit berekeningen die gemaakt zijn op basis van verschillende uitgangspunten komt een bandbreedte naar voren voor onze regio van 1 tot 2 TWh. Met het maximale scenario van 227,5 ha zonnenvelden en 11 windturbines wordt indicatief 0,2TWh duurzame energie opgewekt.

1.2 *De gemeente Utrecht realiseert met Energielandschap 10% van de eigen energieopgave*

De gemeente Utrecht heeft beperkte ruimte om duurzame energie op te wekken. De polders Rijnenburg en Reijerscop zijn een van de weinige locaties waar grootschalig duurzame energie

opgewekt kan worden. Met het maximale scenario wordt circa 10% van de energiebehoefte van de stad opgewekt. De energiebehoefte waarin de stad niet zelf kan voorzien, moet elders opgewekt worden. Omdat er veel ruimtelijke restricties zijn voor het plaatsen van zonnepanelen of windturbines is het niet eenvoudig om de opgave van het Rijk in de RES te realiseren. Tevens verplaatst het de druk naar omliggende gemeenten met veel buitengebied zoals de polders van het Groene Hart. Daar lijkt voldoende ruimte om niet alleen voor de eigen gemeenschap energie op te wekken maar ook om het tekort van andere gemeente te compenseren. Hiervan mag echter pas sprake zijn, als de gemeente die niet een voldoende opwekpotentie heeft zich maximaal heeft ingespannen om zo veel als mogelijk binnen de eigen gemeentegrenzen op te wekken.

1.3 Zorgvuldig participatieproces bij ontwikkeling scenario's

De gemeente Utrecht heeft een zorgvuldig participatieproces doorlopen, waarin inbreng van omwonenden over kwaliteit van landschap en hinder als slagschaduw serieus is genomen.

1.4 Participatie bij realisatie en deelname

In het uitnodigingskader is opgenomen dat participatie plaats vindt bij totstandkoming van concrete projecten en daarnaast omwonenden en grondeigenaren mee kunnen delen in de opbrengst uit het omgevingsfonds e.a. en daarnaast wordt het uitgangspunt 50% lokaal eigendom en lokale zeggenschap bij projecten gehanteerd.

Kanttekeningen, risico's en alternatieven

Kanttekeningen

1. De regio kent een grote woningbouwopgave

Wonen en energie mogen elkaar niet in de weg zitten. In de regio is er behoefte aan veel woningen. Met name voor starters en ouderen is het moeilijk om passende en betaalbare woonruimte te vinden. Om de druk op de woningmarkt te verminderen is de bouw van nieuwe woningen van essentieel belang. De polder Rijnenburg is ruim 1.000 ha groot waardoor een groot deel van de woningopgave hier gerealiseerd kan worden. Gezocht moet worden naar een scenario waarbij er primair woningen gebouwd kunnen worden (na 2030) en daarnaast ook zo veel mogelijk duurzame energie opgewekt kan worden.

2. 100% draagvlak is onwaarschijnlijk

Ondanks een zorgvuldig doorlopen participatieproces en de participatiemogelijkheden die zijn opgenomen in het uitnodigingskader is volledig draagvlak onwaarschijnlijk.

Financiële gevolgen van het voorgestelde besluit

Er zijn geen budgettaire gevolgen.

Communicatie

De gemeente Utrecht heeft de afgelopen jaren een uitgebreid en zorgvuldig proces van communicatie en participatie doorlopen. Als onderdeel daarvan krijgt de gemeente Woerden de mogelijkheid te reageren op de concept visie en uitnodigingskader voor het energielandschap. Dit geldt tevens voor inwoners en initiatiefnemers.

Communicatie in deze fase een taak van de initiatiefnemer, de gemeente Utrecht.

Vervolgproces

Op basis van de voorstellen en de ingekomen reacties zal de gemeenteraad van Utrecht voor de zomer een besluit nemen.

Bevoegdheid raad:

De raad is bevoegd om over dit voorstel een besluit te nemen op grond van artikel 108 in samenhang gelezen met artikel 147 van de Gemeentewet. Het gaat hier om een algemene bevoegdheid tot regeling en bestuur inzake de huishouding van de gemeente.

Bijlagen:

1. Raadsbesluit
2. Brief voor gemeente Utrecht 19U.09376

De indiener: College van burgemeester en wethouders

De secretaris,

drs. M.H.J. van Kruijsbergen MBA

De burgemeester,

V.J.H. Molkenboer

<SET:ONDVLG;kruisbergen_m;molkenboer_v;1>

RAADSBESLUIT
19R.00359

Agendapunt:

Onderwerp: Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop gemeente Utrecht

---

De raad van de gemeente Woerden;

gelezen het voorstel d.d. 23 april 2019 van:
- burgemeester en wethouders

gelet op het bepaalde in artikel 108 in samenhang gelezen met artikel 147 van de Gemeentewet;

b e s l u i t:

1. In te stemmen met versturen van de brief (19U.09378) door het college aan de gemeente Utrecht.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Woerden in zijn
openbare vergadering, gehouden op

De griffier,

De voorzitter,

drs. M.J.W. Tobeas

V.J.H. Molkenboer

College van burgemeester en wethouders van de Gemeente Utrecht
T.a.v. Burgemeester en wethouders
Postbus 16200
3500 CE UTRECHT

De Bleek 10
3447 GV Woerden
Postbus 45
3440 AA Woerden

Telefoon 14 0348
Fax (0348) 42 84 51
stadhuis@woerden.nl
www.woerden.nl

BTW-nummer
NL0017.21.860.B.02
KvK-nummer
50177214
IBAN-nummer
NL41BNGH0285009672

Onderwerp: Reactie energielandschap Rijnenburg en Reijerscop

Uw Kenmerk: 445445/20190326/HK

Uw brief van: 3 april 2019
geregistreerd onder nr.: volgt

Datum 30 mei 2019

Ons Kenmerk

Doorkiesnummer/Behandeld door:

Verz.

19U.09376

8699 / K. Beek

Geachte heer / mevrouw,

Op 4 april 2019 ontvingen wij uw brief, d.d. 3 april 2019 met uw kenmerk 445445/20190326/HK waarin u ons informeert over het concept voorstel en uitnodigingskader op hoofdlijnen voor de tijdelijke invulling van het energielandschap Rijnenburg en Reijerscop. Wij stellen het op prijs dat u ons om een inhoudelijke reactie vraagt. In deze brief gaan wij in op het uitnodigingskader en de visie van het college van Woerden op het energielandschap.

Energielandschap als belangrijke bouwsteen

In de rapportage "Energietransitie regio U16 – een verkenning van energiegebruik en potenties" opgesteld in het kader van de regionale energiestrategie is duidelijk dat de energievraag van uw gemeente groter is dan dat er potentieel opgewekt kan worden. Wij begrijpen daarom dat u inzet op het inrichten van het pauzelandschap Rijnenburg als energielandschap. Daarmee neemt uw gemeente de verantwoordelijkheid in de regionale energietransitie en stelt uw gemeente voor om een belangrijke bijdrage te leveren aan de opgave die uit het concept klimaatakkoord op de regio afkomt.

Uitnodigingskader voor zon en wind

Het college van Woerden heeft geen voorkeur voor een van de voorgestelde scenario's.

De aanleg van zonnepanelen heeft een beperkte impact op de omgeving binnen onze gemeente. Mits goed in het landschap ingepast is de zichtbaarheid, overlast en hinder van zonnepanelen voor de omgeving hooguit beperkt aanwezig. Ook vormen zonnepanelen geen belemmeringen voor de ontwikkeling van woningbouw, wel vormen zonnepanelen een belemmering voor de landbouw.

De impact van windturbines is groter, de windturbines grijpen in op het bestaande open polderlandschap. Wij vragen aan u om bij de inrichting van het energielandschap de mogelijke toekomstige ontwikkelingen op het gebied van windenergie in aangrenzende gebieden van Woerden niet te beperken en mogelijke planschade te voorkomen.

In uw uitnodigingskader geeft u aan dat windturbines ten minste op een afstand van 800 meter van de

meest nabij gelegen woonwijk moeten staan en dat gebruik gemaakt dient te worden van geluidarme windturbines. Ook geeft u aan dat de geluidsbelasting voor de woningen de Europese richtlijnen voor geluid van de WHO niet mag overschrijden. Daarnaast geeft u aan dat er een protocol voor klachtenafhandeling en beheersmaatregelen moet zijn en dat bewoners van de polders invloed moeten hebben om hinderlijke situaties te voorkomen. Verder dienen initiatiefnemers jaarlijks openbaar te rapporteren over de veroorzaakte geluidsbelasting en slagschaduw. Wij hechten belang aan de openbare rapportage over de veroorzaakte geluidsbelasting en slagschaduw en dat in het definitieve uitnodigingskader geen onderscheid wordt gemaakt tussen bewoners van de gemeente Utrecht en bewoners van omliggende gemeenten.

Participatie en deelname in projecten

Wij gaan er van uit dat, in lijn met de Omgevingswet, bij het ontwikkelen van concrete projecten een participatieproces plaats vindt door initiatiefnemers en dat de gemeente Utrecht hierop toeziet.

Aanvullend hecht het college van Woerden er waarde aan dat omwonenden en grondeigenaren van omliggende gemeenten op gelijke wijze als omwonenden en grondeigenaren uit de gemeente Utrecht kunnen meedelen in de opbrengst uit het omgevingsfonds en sociale grondvergoedingen, en gecompenseerd worden voor overlast. Het college van Woerden staat positief tegenover het uitgangspunt dat gestreefd wordt naar ten minste 50% lokaal eigendom en lokale zeggenschap bij de voorgestelde projecten. Het college van Woerden gaat er vanuit dat bewoners, omwonenden en ondernemers uit omliggende gemeenten op gelijkwaardige wijze kunnen investeren in en deelnemen aan deze energiecoöperatie(s).

Landschap, groen, recreatie en waterberging

In de door u voorgestelde scenario's voor een energielandschap is ruimte voor de ontwikkeling van landschap en groen, de ontwikkeling van watergebonden natuur en de ontwikkeling van nieuwe recreatieve routes. Wij hechten grote waarde aan deze ontwikkelingen, zeker waar ze aansluiten op het regionale netwerk.

Uw plan voor de aanleg van een roeibaan heeft onze instemming. Een dergelijke grote waterpartij heeft meerdere, ook regionale, voordelen. Zoals de naam al suggereert heeft het een sportieve en recreatieve functie. Daarnaast is een grote waterpartij ook geschikt voor waterberging in natte en droge perioden. De roeibaan draagt daarmee in belangrijke mate bij aan de doelstellingen voor klimaatadaptatie.

Wij roepen uw gemeente op om met de aanleg van natuur, recreatie en de roeibaan zo snel mogelijk aan de slag te gaan. U geeft in uw uitnodigingskader aan dat dergelijke voorzieningen deel uitmaken van het aanbod dat partijen kunnen doen aan uw gemeente om het energielandschap te realiseren. Door voor dit uitgangspunt te kiezen bestaat de kans dat dergelijke kosten-intensieve maatregelen financieel niet haalbaar blijken of laat gerealiseerd worden. Naar onze mening moeten dergelijke voorzieningen eerst of ten hoogste gelijktijdig met de aanleg van het energielandschap gerealiseerd worden.

Belang van zorgvuldige afweging in ruimtelijk economisch programma

De regio U10 staat de komende jaren ook voor andere grote opgaven op gebied van wonen, mobiliteit, economie en het effect van de realisatie van deze opgaven op het landschap. In regionaal verband werken 16 gemeenten samen aan het opstellen van het ruimtelijk economisch programma (REP). Hierin moet een voor deze vijf opgaven een gezamenlijke visie voor de toekomstige ontwikkeling van de regio gevormd worden.

In de regio U10 is er behoefte aan 100.000 nieuwe woningen. Deze woningen worden tot 2030 met name in en rondom grote steden gebouwd worden. De polder Rijnenburg is een gebied dat met de juiste ontsluiting uitermate geschikt is om een groot deel van deze woningbouwopgave te realiseren. In de polder Rijnenburg komen daardoor verschillende opgaven samen. Wij vragen uw college daarom bij het ontwikkelen van het energielandschap Rijnenburg en Reijerscop rekening te houden met de daadwerkelijke bouw van woningen in Rijnenburg vanaf 2030. Wij gaan er van uit dat mogelijke knelpunten tussen mobiliteit, woningbouw en energielandschap besproken zullen worden in het kader van het ruimtelijk-economisch programma.

Wij wensen u succes met het vervolg van de procedure. Wij roepen u op zorgvuldig om te gaan met de belangen van burgers, omliggende gemeenten en de regio, aangezien de regio meerdere grote opgaven heeft, die elke gemeente afzonderlijk niet kan oplossen. Zorgvuldige procedures en een realistische planning zijn daarbij van het grootste belang.

Het college van burgemeester en wethouders,

De secretaris

De burgemeester,

drs. M.H.J. van Kruijsbergen MBA

V.J.H. Molkenboer